

ko imeli na steni, bo pa tudi zelo prikladen za žep. Ta koledar bo priložen dne 21. januarja tega leta.

*

Kako je prišel krompir do nas.

Okoli leta 1743 je vladala v Srednji Evropi velika lakota. Nekemu mestecu, kjer je bil glad najbolj občuten, je kralj poslal dar, ki je bil tedaj v deželi popolnoma neznan. Velik tovorni voz, poln krompirja, je dospel na trg sredi mesteca in občinski slugi so razglasili, naj se vsi posestniki vrtov javijo določenega dne na občinskem uradu; kralj jim je namenil posebno dobroto.

Občinski svetovalci so pokazali zbrani množici novi sad, kakršnega dotlej še ni videl nihče. Prečitali so ljudem tudi obsežno navodilo, kako je treba krompir saditi, ga oskrbovati, kako kuhati in pripravljati. V tistem vrvežu ni nihče prav pazil na to, kar so čitali. Ljudje so toliko hvalisani krompir začuden jemali v roke, vohali so, poskušali in lizali. Sosed je ponujal sosedu. Vsi so zmajevali z glavami. Prelomili so krompir in ga vrgli psom. A ti so ga malo povohali in zopet pustili. S tem je bila sodba gotova. »Tele stvari«, so rekli ljudje, »nimajo vonja, ne okusa in niti psi jih ne marajo. Kaj je nam z njimi pomagano?« Splošno so mislili, da rase tak sad na drevju, s kate-rega ga je treba stresti, ko dozori.

Kraljev dar so torej porazdelili med posestnike vrtov. Skoro nihče ni razumel navodila, kako bi bilo treba krompir gojiti. Kdor torej ni dobljenega krompirja v svoje razočaranje vrgel na smetišče, je pač pri sajenju postal kolikor mogoče narobe. Nekateri ljudje so vtaknili krompir tuhtam v zemljo, pa se niso dalje zanj brigali. Drugi so mislili, da bo bolje, če spravijo ves krompir na kup ter ga samo malo pokrijejo z zemljo.

Občinski svetovalci so tudi izvedeli, da je mnogo ljudi kar zavrglo, ne da bi ga sploh bili spravili v zemljo. Zato so morali občinski slugi v poletnih mesecih hoditi po vrtovih in vsakdo je bil kaznovan, ki se ni hotel pečati z novim sadom. To je bilo zopet zabavljajna in vrišča, in krompirju ni baš naklonilo mnogo prijateljev.

Drugo leto je kralj ponovil svojo pošiljatev. Ali sedaj so postopali bolj pametno. Kralj je bil poslal vrtnarja, ki je natančno vedel, kako je treba ravnati s krompirjem in ta je ljudi učil pri praktičnem delu. Tako je prišel krompir do veljave in je od tiste dobe preprečil, da bi se bila lakota tako na splošno in močno razširila.

kot samostojno glasilo, ker je list tako za prosep sadjarstva in vrtnarstva, kakor tudi za obstoj sadjarskih društev neobhodno potreben.

Kmetijska podružnica Sv. Krištof pri Laškem. Vsem posestnikom iz občine Sv. Krištof se naznanja, da znaša članarina za Kmetijsko podružnico za leto 1931 še vedno 20 Din kot dosedaj, ker plača razliko za vsakega člana podružnica iz lastnih sredstev. Člani bodo imeli sledeče ugodnosti: 1. Vsak član dobi brezplačno eno jablano prve vrste, vrednost 15 Din. 2. Dobival bo vsak povečanega »Kmetovalca«. 3. Dobi vsak član podporo za slučaj poginule živine ali svinje, glasom pravilnika. 4. Dobavljal se bode umetni gnoj po znižani ceni. 5. Svinje se bodo cepile dvakrat na leto po polovični ceni itd. Podružnica poziva vse posestnike iz občine Sv. Krištof, da pristopijo kot člani k podružnici že iz lastnih interesov, ker ugodnosti, ki se sedaj nudijo, člani do sedaj še niso bili deležni. Kdor hoče biti član podružnice, se naj prijavi in plača članarino po 20 Din vsaj do 15. januarja 1931 pri enem izmed sledečih zaupnikov: Goter Fr., Tremerje; Zupan Jožef, Debro; Senica Franc, Malič; Kajtna Jože, Slivno; Juteršek Matevž in Jančič Ludvik, Spodnja Rečica; Šergan N. in Lah Franc, Zgornja Rečica; Kurnik Blaž, Govce; Koblič Alojz, Kuretno; Trbovc Jožef, Sv. Krištof; Kačič Luka, Strmca; Kapla Jože, Trnovo; Knez Janez, Sevece; Dernovšek Fran, Sv. Marjeta; Senica Ivan, Sv. Marjeta; Privšek Ivan, Ogače; Selič Anton, Jesenoravno; Grešak Rudolf, Brezno; Povše Martin, Belovo; Knez Martin, Sv. Jedert in Šunter Franc, Trnov hrib. — Odbor Kmetijske podružnice Sv. Krištof.

Koliko dobi kmet za svoje pridelke od prodajnih cen. Danska je, kakor že znano, dežela, v kateri je kmetijsko združništvo najbolj razvito, zlasti še združništvo za prodajo kmetijskih pridelkov. V Zedinjenih državah Sev. Amerike pa je združništvo med kmetovalci še prav malo razširjeno. Iz tega razloga je zelo zanimivo primerjati, koliko dobi kmetovalec od detajlnih prodajnih cen na Danskem in koliko v Zedinjenih državah Severne Amerike, oziroma koliko se prime posredovalcev med producenti in konsument.

V Zedinjenih državah dobi kmetovalec od prodajnih cen, ki jih plača konsument: 30% nadrobne prodajne cene za zelenjavo, krmila, sadeže in blago, ki se rado skvari, 40% za mleko, 45% za perutnino, 55% za živino, 69% za jajca, 75% za maslo. Na Danskem dobe kmetovalci: 90% nadrobne prodajne cene za maslo, ki se prodaja doma na Danskem, 85% za maslo, ki se prodaja na Angleškem, 70% za svinjsko meso, ki se prodaja doma, 73% za svinjsko meso, ki se prodaja na Angleškem, 78% za jajca, ki se prodajajo na Danskem, 68% za jajca, ki se prodajajo na Angleškem. Kakor se vidi, je razlika zelo velika. Da prodajajo danski kmetje tako ugodno, je pripisovati okolnosti, da je njihova samopomoč tako razvita in da so znali prodajanje kmetijskih pridelkov obdržati v svoji roki.

Rusko blago na svetovnih tržiščih.

Ko je v Rusiji zavlada pred 13 leti boljševiška revolucija, je Rusija izgubila za svetovno gospodarstvo kot izvozna država skoro vsak pomen. Kmetijska produkcija v Rusiji je vsled posledic revolucije tako padla, da je bila krita komaj domača potreba, za izvoz ni ostalo ničesar. Sedaj pa je nastal v tem oziru velik preobrat. Sovjetska Rusija je pričela v veliki množini izvažati žito in les, vse to z namenom, da zanese nered na svetovna tržišča. Pri izvozu se namreč poslužuje dumpinga, to je: prodaja blago po nižjih cenah kot pa so produkcijske. Na ta način seveda druge države s svojimi pridelki ne morejo konkurirati. Velik padec cen žita, ki se je pojavil na ameriških tržiščih, je v veliki meri posledica sovjetskega dumpinga. Ameriški pridelovalci žita svojega blaga ne morejo spraviti več v denar po cenah, ki bi vsaj krile njihove produkcijske stroške. Tudi v svetovni lesni trgovini se opaža konkurenca ruskega lesa. Naša lesna trgovina se nahaja že v krizi in eden izmed vzrokov te krize je huda sovjetska konkurenca. Nekateri države so že podvzele korake, da popolnoma onemogočijo sovjetsko konkuren-

Vas v Birmi v Indiji, kjer je sedaj ognjišče upora proti Angležem.

ZA
GOSPODARJE

Podružnica Sadjarskega in vrtnarskega društva v Celju je dne 28. decembra na svojem rednem letnem občnem zboru soglasno sklenila, da se glasilo »Sadjar in vrtnar« še nadalje izdaja